

ZÁRÓBESZÁMOLÓ
- részletekben történő támogatás esetére -

Pályázati kiírás száma: GVH VKK/1/2009

Program elnevezése: „Hatékony piac, hatékony vállalat” rendezvénysorozat, tanulmánykötet

A támogatási szerződés száma: AL/137-001/2010., (Előzmény: AL/1628/2009.)

Kedvezményezett neve és székhelye: Vállalatgazdasági Tudományos Egyesület
 1093 Budapest, Fővám tér 8.

Szakmai felelős neve: Dr. Wimmer Ágnes

A Program befejezésének határideje: 2010. november 18.

A Program befejezésének tényleges időpontja: 2010. november 18.

A Támogatás összege: 2.000.000 forint

1. Mutassa be a Program megvalósításának menetét, főbb lépéseit!

A pályázat keretében a „Hatékony piac, hatékony vállalat” rendezvénysorozat (egy nyitó és egy záró workshop/konferencia) megszervezésére, valamint a rendezvények és a kapcsolódó kutatások kapcsán megvalósuló tanulmányokból egy tanulmánykötet összeállítására és kiadására vállalkoztunk.

A nyitó konferenciát „Hatékony piac, hatékony vállalat?” címmel 2009. november 26-án rendeztük a Budapesti Corvinus Egyetemen. (A rendezvényre a pályázat beadását követően, annak elbírálását megelőzően került sor. A kapcsolódó költségeket a VTE finanszírozta.) A konferencia hívógondolata a hatékonyság problematikája volt. A piaci hatékonyság és a vállalati hatékonyság kérdését vizsgáló bevezető előadásra építve az Üzletfejlesztési Kutatóközpont (ÜFK) kutatóinak rövid előadásai, a hatékonyság kérdése kapcsán különböző szakterületek nézőpontjából megfogalmazott problémafelvetései és a közönség részvételével szakmai vita következtek.

A konferencia tapasztalataira is építve 2010 első félévben elkészültek a további kutatások, tanulmányok tervei, február–márciusban a tervezett kilenc tanulmány első változatai, melyeket kisebb műhelyviták keretében megvitattunk, s minden tanulmányt két (esetenként több) szakmai lektor véleményezett. Ezekre a tanulmányokra építve készült el a Vezetéstudomány 2010. évi dupla száma, melyben kilenc cikkünk jelent meg egy rövid, a kutatást és a rendezvénysorozat koncepcióját bemutató bevezetővel. Párhuzamosan folytak a tervezett tanulmánykötet előkészületei.

2010. novemberében készült el a kilenc tanulmányt és a kutatást bemutató bevezetőt tartalmazó kötet: Reszegi László – Wimmer Ágnes (szerk., 2010): Hatékony piac, hatékony vállalat. Vállalatgazdasági Tudományos Egyesület – Alinea Kiadó. (ISBN 978-963-9659-58-2). A 370 oldalas kötet kiadói munkálatait (a tipográfiai tervezést, kiadói szerkesztését, tördelését, olvasószerkesztését stb.) az Alinea Kiadó végezte. A kötet nyomtatása a HVG Press digitális nyomdájában készült az Alinea Kiadó megbízásából.

A program eredményeit bemutató tudományos konferenciát a Magyar Tudományos Akadémia IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából szervezett rendezvényei közé fogadta. A „Hatékony vállalat, hatékony piac, hatékony nemzetgazdaság” konferencián mutattuk be az elkészült tanulmánykötetet, 2010. november 18-án a Magyar Tudományos Akadémia Kistermében. A konferenciát Török Ádám akadémikus, az MTA IX. osztály elnöke nyitotta meg, Chikán Attila, az MTA levelező tagja, a

IX: osztály Logisztikai Tudományos Bizottságának elnöke vezette. A kötetet és az ÜFK kutatási programját Reszegi László, az ÜFK igazgatója mutatta be. Ezután három előadás hangzott el az ÜFK kutatói részéről, majd a három felkért hozzászólás, referátum a társszervező akadémiai bizottságok részéről, majd szakmai vita következett. A rendezvény szakmailag sikeres volt, több mint negyven fő vett részt a programon, a társszervező MTA bizottságok tagjai mellett különböző felsőoktatási intézmények oktatói, kutatói, szakmai szervezetek képviselői, egyetemi és PhD hallgatók is. (A részletes programot a 3. pont tartalmazza.)

A program szakmai megvalósítása a fenti konferenciával november 18-án sikeresen zárult, ezt követően sor került a pénzügyi elszámolásra is.

2. Összegezze és értékelje a Program eredményeit!

- szakmailag / tudományos szempontból
- a pályázati célkitűzésekkel összefüggésben
- újszerűség bemutatása
- a továbbfejlesztés lehetőségei (pl. Program kiterjesztése, további kutatás, módosítás szükségessége)
- az eredmények hasznosításának lehetőségei

A programban a piaci és a vállalati hatékonyság több szempontú elemzését tűztük ki célul, építve az Üzletfejlesztési Kutatóközpont (ÜFK) kutatóinak különböző szakterületeken szerzett oktatói és kutatói tapasztalataira: megközelítésünk a vállalatgazdaságtan közös alapjain az üzleti stratégiák, a vállalatközi kapcsolatok, üzleti döntések, teljesítménymenedzsment számos területét és aspektusát átfogja. Az ÜFK megalakulása óta szervezett – s a későbbiekben tervezett – programok, belső, illetve külső meghívottakkal rendezett műhelyviták, konferenciák szélesebb szakmai közönség számára is egyfajta vitaindítóként szolgálnak, s a több szempontú szakmai párbeszédet ösztönzik a piaci hatékonyság, tisztességes piaci verseny, piaci normasértések és hatásai és kapcsolódó témakörökben. A program egyik újszerűsége a problémakör több szempontú megközelítése, a vállalati és a piaci (s közvetve a nemzetgazdasági) hatékonyság kapcsolatának megvilágítása.

A hatékonyság az üzleti teljesítmény és az üzletfejlesztés kulcseleme, alakításának kereteit a piaci és a szabályozási környezet is befolyásolja. Ez a gondolat adta az ÜFK „Hatékony piac, hatékony vállalat?” című konferenciájának vezérfonalát 2009 őszén. A konferenciára készült előadások alapjaira építő, az ott felvetett témák bővebb kifejtésével készült tanulmányok többlépcsős lektorálási folyamaton mentek át: szakmai beszélgetések és az egyes cikkekhez készített lektori vélemények figyelembevételével, több műhelyvita eredményeinek felhasználásával születtek meg a Vezetéstudomány folyóirat 2010. évi dupla számában közzétett cikkek, majd a novemberben megjelent könyv tanulmányai.

A hatékony vállalathoz hatékony piac is szükséges – ez az egyik fő üzenete az A kötetben szereplő tanulmányoknak. Többféle nézőpontból vizsgáltuk a piaci és a vállalati hatékonyság feltételeit, befolyásoló tényezőit, s igyekeztünk rávilágítani a vállalati, a piaci és a társadalmi hatékonyság kapcsolódásaira is. A tanulmányok az ÜFK közel két éve kezdeményezett tevékenységeibe illeszkednek: a tagok által képviselt közös szakmai alapokra és szemléletmódra építve az üzleti világ működéséről átfogóbb képet adó szemlélet megjelenítéséhez szeretnénk hozzájárulni az oktatásban és a kutatásban is.

A vállalati, a piaci és a nemzetgazdasági hatékonyság kérdése különösen aktuális a gazdasági válság idején, amikor sokan hajlamosak a piac kudarcára hivatkozva több állami beavatkozást, erősebb szabályozást sürgetni. Tanulmányainkban e vissza-visszatérő örök dilemma, a „piac és/vagy szabályozás” kérdése is végigvonul. Megközelítésünk egyértelműen piacpárti, hangsúlyozva ugyanakkor a piac és a szabályozás összhangjának fontosságát. Kelet-Közép-Európa országaiban a piaci torzulások még hangsúlyosabbá teszik a piac vagy szabályozás dilemmát. A torzulások megjelenhetnek a kifinomult szabályozás

hiányában, megnyilvánulhatnak az adócsalás és a korrupció terjedésében is. E piaci torzulások szükségszerűen a piac és a vállalat hatékonysághiányához vezetnek. Könnyen kialakulhat olyan állapot, amelyben már a tisztességes, a jogkövető magatartásnak vannak jelentős kockázatai. Álláspontunk szerint hatékony piac csak az azt támogató szabályozási környezetben és a piaci szereplők által képviselt, a piaci koordinációt és a tisztességes versenyt támogató üzleti kultúrában működhet. A hatékony piac pedig egyben a hatékony vállalatok és a hatékony társadalom, a hatékony nemzetgazdaság egyik alappillére.

A Vezetéstudományban megjelent cikkekkel, a témában az MTA-n a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett konferenciával és az ott bemutatott tanulmánykötettel Nem titkolt célunk a szakmai párbeszéd ösztönzése a felvetett kérdésekben. Szeretnénk hozzájárulni a vállalati, a piaci és a társadalmi (nemzetgazdasági) hatékonyságot befolyásoló tényezők megértéséhez, s a hatékonyságot támogató szemléletmód és gyakorlat terjedéséhez. A Hatékony piac, hatékony vállalat című tanulmánykötet és az azt bemutató konferencia így a program első szakaszának lezárását, egyben egy következő szakasz indítását is jelenti terveink szerint, melyben a szakmai visszacsatolásokra is építve iparági és tematikus tanulmányokkal szeretnénk folytatni a piaci és a vállalati hatékonyság kapcsolatának vizsgálatát. A program tervezett folytatásaként – a finanszírozási lehetőségek függvényében – tíz iparági, illetve tematikus tanulmány elkészítését tervezzük, melyek illusztrálják a hatékonytalanság különböző formáit. Emellett törekszünk olyan vállalatcsoportok bemutatására, melyek leginkább érintettek a piaci hatékonytalanságok egyes formáiban (pl. torzulások a közbeszerzésben, a tisztességes versenyfeltételekben stb.). A kutatási eredmények, műhelytanulmányok szakmai vitáit követően szeretnénk összeállítani egy tanulmánykötetet a főbb eredményeket összefoglaló cikkekből, tanulmányokból, s várhatóan egy év múlva konferencia keretében bemutatni a szélesebb szakmai közönségnek. A projekt folytatásában néhány külső kutató felkérését is tervezzük.

A Hatékony piac, hatékony vállalat program az elmúlt időszakban a résztvevő kutatók számára új kutatási témák felvetését és több szempontú szakmai visszacsatolásokat hordozott. A célközönség azonban jóval szélesebb, hiszen a konferencia-előadások, az elkészült (s a folytatásban tervezett) tanulmányok szélesebb oktatói-kutatói, vállalati és intézményi közönséghez eljutottak, s eljutnak majd. Az elkészült anyagokat a BCE különböző képzéseiben is hasznosítjuk. A program és a publikációk, rendezvények kiemelt célja volt a szakmai vita generálása, releváns gazdasági problémák felvetése és megvitatása, melyekre az eddigi s a tervezett eredmények jó lehetőséget adtak, adnak. Az eddigi eredményekre építve fogalmazzuk meg a kutatás és rendezvények folytatásának körvonalait (iparági és tematikus tanulmányok a kiválasztott problématerületekre) is.

3. Sorolja fel a Programmal (annak eredményeivel) összefüggésben született tanulmányokat, kiadványokat, publikációkat, előadásokat stb.!

(A programhoz kapcsolódó nyitó konferenciára a pályázat beadását követően, még annak elbírálását megelőzően került sor „Hatékony piac, hatékony vállalat?” címmel 2009. november 26-án a Budapesti Corvinus Egyetemen.)

1. A Vezetéstudomány 2010. július-augusztusi dupla számában (XLI. évf. 7-8. szám), mutattuk be a kutatást és eredményeit: kilenc cikkünk jelent meg egy rövid, a kutatást és a rendezvénysorozat koncepcióját bemutató bevezetővel, összesen 90 oldal terjedelemben:

- Reszegi László – Wimmer Ágnes: Vállalati, piaci és nemzetgazdasági hatékonyság (p. 2.)
- Reszegi László: Hatékony piac - hatékony vállalat (pp. 3-15.)
- Wimmer Ágnes: A piaci normák sérülése, üzleti döntések és a vállalati hatékonyság (pp. 16-24.)
- Könczöl Erzsébet: Üzleti modellek a piaci változások tükrében (pp. 25-32.)

- Kazainé Ónodi Annamária: Értékválasztás, etikai dilemmák (pp. 33-42.)
- Matolay Réka: Vállalatok társadalmi felelősségvállalása - Hatékonysági vonzatok (pp. 43-50.)
- Szántó Richárd: A tisztességes piaci magatartás kockázatai - adócsalás, adóelkerülés (pp. 50-59.)
- Vörösmarty Gyöngyi: Hatékony piac, hatékony beszerzés? Beszerzési döntések piacalakító hatásai (pp. 60-67.)
- Tátrai Tünde: A közbeszerzés jogi és hatékonysági vonzatai (pp. 68-76.)
- Boda György: Hatékony vállalat, hatékony társadalom (pp. 77-90.)

(A cikkek elérhetők az ÜFK honlapján is: <http://portal.uni-corvinus.hu/index.php?id=30893>)

2. Elkészült a kutatás eredményeit összefoglaló tanulmánykötet:

Reszegi László – Wimmer Ágnes (szerk., 2010): Hatékony piac, hatékony vállalat. Vállalatgazdasági Tudományos Egyesület – Alinea Kiadó. (ISBN 978-963-9659-58-2; 370 oldal)

A kötet a kutatást bemutató előszó mellett kilenc tanulmányt tartalmaz, részben a Vezetéstudományban megjelent cikkek továbbfejlesztett, bővített, példákkal és kutatási eredményekkel kiegészített változatait, részben újabb elemzéseket és tanulmányokat.

Tartalom:

- Reszegi László – Wimmer Ágnes: A vállalati, a piaci és a nemzetgazdasági hatékonyság – Előszó a Hatékony piac, hatékony vállalat című tanulmánykötethez (pp. 7–10.)
- Reszegi László: Hatékony piacok – hatékony vállalatok (pp. 11–77.)
- Wimmer Ágnes: Vállalati hatékonyság a piaci normasértések tükrében (pp. 79–121.)
- Könczöl Erzsébet: Az üzleti modellek változtatása – a piaci kihívások kezelésének eszköze (pp. 123–149.)
- Kazainé Ónodi Annamária: Vallott értékek szerepe a gazdasági döntésekben – A tulajdonosiérték-teremtés melletti elkötelezettség és a társadalmi érdekek (pp. 151–208)
- Matolay Réka: Vállalatok társadalmi felelősségvállalása: hatékonysági vonzatok (pp. 209–230)
- Szántó Richárd: Adócsalás, korrupció, megtévesztés – Mit kockáztatnak? (pp. 231–254.)
- Vörösmarty Gyöngyi: A hatékony piac vevői oldala: a vállalati beszerzés piacalakító eszközei (pp. 255–281.)
- Tátrai Tünde: Hatékonyabb közbeszerzés, egyértelműbb célrendszer (pp. 283–310.)
- Boda György: Hatékony vállalat, hatékony társadalom a számok tükrében (pp. 311–369.)

3. **Hatékony vállalat, hatékony piac, hatékony nemzetgazdaság – tudományos konferencia a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából, 2010. november 18-án a Magyar Tudományos Akadémia Kistermében.**

A rendezvény fő szervezői a Magyar Tudományos Akadémia IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Logisztikai Tudományos Bizottsága és a BCE Vállalatgazdaságtan

Intézet Üzletfejlesztési Kutatóközpontja volt, együttműködve az MTA VI. Műszaki Tudományok Osztálya Közlekedéstudományi Bizottságával, az MTA IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Ipar- és Vállalatgazdasági Bizottságával és Marketingtudományi Bizottságával.

A konferenciát Török Ádám, az MTA rendes tagja, a IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya elnöke nyitotta meg, a levezető elnök: Chikán Attila, az MTA levelező tagja, a IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Logisztikai Tudományos Bizottsága elnöke volt.

Előadások:

Reszegi László (CSc) – Szántó Richárd (PhD): Tisztességes piaci magatartás, piaci és vállalati hatékonyság

Wimmer Ágnes (PhD) – Könczöl Erzsébet (PhD): Vállalati hatékonyság és üzleti modellek a piaci normasértések tükrében

Vörösmarty Gyöngyi (PhD) – Tátrai Tünde (PhD): Hatékony beszerzés, hatékony közbeszerzés

Elhangzott felkért hozzászólások a társszervezők részéről:

Czakó Erzsébet (PhD), intézetigazgató egyetemi docens, alelnök, az Ipar- és Vállalatgazdasági Bizottság képviselőjében,

Mandják Tibor (PhD), egyetemi docens, a BCE Marketing az üzleti hálózatokban – magyarországi IMP Kutatóközpont igazgatója, a Marketingtudományi Bizottság képviselőjében,

Bokor Zoltán (PhD), egyetemi docens, a VI. Műszaki tudományok osztálya Közlekedéstudományi Bizottság titkára.

A felkért hozzászólásokat további hozzászólások, szakmai vita követte.

4. Összesítve mutassa be a Program végrehajtásának költségeit!

	Saját forrás	Támogatás	Összesen
Személyi költségek			
- megbízási díj		120.800,-	120.800,-
- megbízási díj járuléka		29.355,-	29.355,-
Dologi költségek		1.849.850,-	1.849.850,-
Eszközbeszerzések költségei			
Egyéb költségek			
Összes költség		2.000.005,-	2.000.005,-

Megjegyzések: A program költségvetésében nem szerepelnek azok a tételek, melyek közvetve szolgálták a program megvalósulását (pl. fénymásolás, nyomtatás, irodaszer-felhasználás a VTE és az Alinea Kiadó részéről), illetve melyek finanszírozását a megvalósításban közreműködők, így a VTE, az Alinea Kiadó, illetve az ÜFK közreműködő kutatói vállalták vagy a kapcsolódó díjazásról lemondtak (pl. a házi rendezvények reprezentációs kiadásai, illetve a szakmai megvalósításban közreműködők díjazásának egy része).

Kelt: Budapest, 2010. december 1.

Dr. Czakó Erzsébet

